

MÁRCIUS

(I. J. asztalosmester történeteiből)

G I O N N Á N D O R

A Selmeczky-völgyben valamikor régen, talán tíz évvel ezelőtt, hogy én odamentem, gyilkosság történt. Azóta hívják a helyet Selmeczky-völgynek. Merthogy egy Selmeczky György nevű suhanc, aki akkor még csak tizenhét éves volt, itt verte agyon az apját. A szőlőjüket kapálták a domboldalon, összevesztek valamin, aztán össze is verekedtek, és ez a Selmeczky György megölte az apját. Dolgozott ott velük egy szőlőkötöző munkás is, de ő távolabb volt, nem hallotta, hogy azok ketten miért veszekednek, és mire odaért, az öreg már halott volt. Selmeczky György és a szőlőkötöző munkás eltemették a halottat ott, a domboldalon, és tovább dolgoztak estig. Este a faluban azt mondták, hogy az öreg Selmeczky egy csomó pénzzel elutazott valahová, és azt is sejtették, hogy talán külföldre szökött. Az emberek hittek is nekik, meg nem is, nyomozás indult az ügyben, de minden eredmény nélkül. Azok ketten azonban elbizonytalanodtak egy kicsit, kihantolták a hullát, és biztonságosabb helyre, az egyik dombtetőre, az erdőbe temették. Később átvitték a másik dombtetőre, a másik erdőbe, aztán meg a patak mellé. Több mint egy évig hordozták így a hullát, és ki tudja, meddig csinálták volna még, csakhogy a szőlőkötöző munkás, aki elég sok pénzt kapott hallgatásáért, rendszeresen ivott, és rendszeresen verte a feleségét. Egy alkalommal, amikor a kelleténél talán jobban eltrángálta az aszszonyt, az sikoltozni kezdett, és azt kiabálta, hogy nem akar az öreg Selmeczky sorsára jutni. Meghallották ezt a szomszédok, és amint az lenni szokott, feljelentést tettek, és azután már gyorsan kiderült minden, Selmeczky Györgyöt bíróság elé állították. Ek-

kor egy kis jogi gubanc keletkezett, mert a gyilkos tettének elkövetésekor még fiataalkorú volt, viszont már nagykorú volt, amikor ítéleztek felette. Talán ezért kapott viszonylag enyhe büntetést, öt- vagy hatévi börtönt, ezt sem ülte le végig, utána visszajött a falujába, és bár mindenki gyilkos Selmeczkynek nevezte, megnősült, és nyugodtan élte mindennapi életét. A szőlőbe azonban nem mert többé egyedül kijárni. A felesége kísérette a völgybe, de ő még ilyenkor is rettegett, és végül árulni kezdte a szőlőjét.

Mindezt Szkenderovics Pál mesélte el nekem, miközben a városból a Selmeczky-völgy felé autóztunk. Mert a gyilkos Selmeczky György szőlőskertjét, egy fél domboldalt, ő vásárolta meg, természetesen nagyon olcsón, mert Szkenderovics mindig olcsón vásárolt mindent, és mindig drágán adott el mindent. Amikor még a szakmát tanultuk, és én díszes hamutartókat és tolltartókat faragtam szabad időmben, ő olcsón megvásárolta tőlem, és drágán eladta őket, többet keresett rajtuk, mint én, és valami hasonlót csinálhatott kint, Németországban is, mert már asztalosműhelye volt, és vagy harminc munkás dolgozott neki, ő meg csak vásárolt és eladott, megnősült és gazdagodott. Megvásárolta olcsón a Selmeczky-szőlőt is, és házat épített a közepére, és most ide vitt engem a kocsijával, hogy télen át őrizsem a házat, és közben faragjak neki népies bútorokat. Szívesen vállalkoztam a dologra, mert untam már nagyon a bútorgyárat, a gépek zúgását és a gépies munkát, amúgy is ki akartam már lépni onnan, tavaszra meghívásom volt a tengerpartra, redőnyöket szerelek majd fel egy épülő szálloda ablakaira, és addig legalább hasznosan eltöltöm az időmet, megcsinálok néhány bútordarabot Szkenderovicsnak.

A patakhöz értünk, a Selmeczky-völgy bejáratához, Szkenderovics letért a betonútról a patak mellé, a földútra. Ekkor még sáros volt a tél, hideg szelek fújtak, de a föld még nem fagyott meg, hó sem esett, csak eső időnként, és mi gyorsan elakadtunk, a kocsik kerekei egy helyben forogtak, és fröcskölték a sarat. Kiszálltunk, megpróbáltuk megtolni a kocsit, a nagy, nyugati autó azonban meg sem mozdult, mi pedig derékig sárosak lettünk.

Szkenderovics káromkodott, és azt mondta:

— Tegnap még behajtottam a házig.

— Az éjjel esett az eső — mondtam.

Egy traktor ment az úton, Szkenderovics kiabált, integetett ne-

ki, a traktor lassan lepöfögött hozzánk. Öreg paraszt szállt ki a fülkéből, vigyorogva szemügyre vette a sárba ragadt, flancos kocsi, aztán egy láncsal a traktorhoz kötötte, és felhúzta a betonra. Szkenderovics pénzt adott neki, aztán még mindig dühösen visszajött hozzám, és elindultunk gyalog a patak mellett, és ahogy beljebb kerültünk a völgybe, Szkenderovics arca is megenyhült. Szép kis völgy volt ez még így, kopáran is. Két domb ereszkedett le itt szelíden, egymással szemben, csak a kis patak választotta el őket egymástól. Mindkét domb tetejét erdő borította, a domboldalakon szőlők és gyümölcsösök sorakoztak egymás mellett, a patak is szép volt, napsütéskor bizonyára tisztán csillogott, most azonban sötét volt a vize. A tájat csak néhány víkendház csúfította el, no, és Szkenderovics háza.

Amikor megláttam, szinte beleragadtam a sárba, mint az előbb az autó. Hatalmas, otromba, négyszögletes épület volt, négy bástyaszerű, kupolás valamivel a tetején. A ház kékre, a kupolák pirosra voltak festve.

— Mi bajod volt neked akkor? — kérdeztem Szkenderovicstól.

— Mikor?

— Amikor ezt a szörnyűséget építetted.

— Nem tetszik? — kérdezte csalódottan.

— Olyan, mint egy ronda éjjeliszekrény négy kis kerti törpével a tetején.

Szkenderovics szánakozva nézett rám, és megvetően legyintett.

— Te vagy a legjobb műbútorasztalos, akit ismerek, de a házakhoz nem értesz. Ez egy palota a többi vityillóhoz képest.

— Mint a bagoly a verebek között — mondtam.

— A bagoly szép madár — mondta Szkenderovics.

— Lehet — mondtam. — De egy ház nem szép, ha bagolyra hasonlít.

— Nem értesz hozzá — legyintett ismét Szkenderovics. — Gyérünk be a házba, szép, boltíves ajtaja van.

Odamentünk a boltíves ajtóhoz, olyan volt, mint egy kisebb-fajta várkapu, és olyan vastag is.

— Szükség van egy ilyen masszív ajtóra — magyarázta Szkenderovics. — Telenként mindenféle csavargók járnak erre, és kifosztják a víkendházakat. De ide nem törnek be könnyen. Az ablakra rácsokat rakattam. Meg aztán most te is itt leszel.

Tágas és teljesen üres nappaliba léptünk be, az egyik falban hatalmas kandalló, a fa már be volt készítve, csak alá kellett

gyújtani. Szkenderovics alágyújtott, és egy ideig élvezettel nézte, ahogy növekednek a lángok. Ez tényleg szép volt, mindig szerettem volna olyan házban lakni, ahol kandalló van.

— A kandalló előtt majd medvebőr lesz — mondta Szkenderovics. — Persze, később, majd ha bebútorozom az egész házat. Most még csak pokrócok vannak, de jó meleg pokrócok, azokon alhatsz éjjel, a kandalló előtt. Ágy, az nincs egy szál sem, semmiféle bútor nincs még, de a fürdőszobát, a konyhát és a műhelyt már teljesen berendeztem.

Átmentünk az ugyancsak üres ebédlőbe. Ezt kell majd nekem bebútoroznom a télen. Egy hosszú asztalt kell csinálnom és nyolc széket. Népies stílusban.

— Ha marad még időd, faraghatsz egy népies szekrényt is a nappaliba — mondta Szkenderovics. — De szép legyen! Azt akarom, hogy még a német feleségemnek is tetszen.

— Tetszeni fog öngyáságának — mondtam. — Lássuk a konyhát!

Bementünk, Szkenderovics körbemutatott.

— Mindent bekészítettem neked.

Tényleg volt itt minden. Hűtőszekrény teletömve élelemmel, villanytűzhely, mosogató, egy halom konzerv, só, bors, paprika, cukor, tea, kávé a konyhaszekrényekben és két zsák liszt a sarokban.

— Te, ugye, tudsz kenyeret sütni? — kérdezte Szkenderovics.

— Megtanultam a katonaságnál.

— Akkor nem lesz semmi baj. A spájzban ott lóg egy sonka és egy oldal szalonna. Ezenkívül bekészítettem neked öt üveg pálinkát, hogy reggelenként leöblítsd a torkod, és két üveg rumot a teához.

— Sokba fog neked kerülni a népies bútor — mondtam.

— Nem baj. Csak szép legyen. Azt akarom, hogy tetszen a feleségemnek. Még szivart is bekészítettem neked. Száz darabot.

— Nem dohányzom.

— Hátha rákapsz a hosszú, téli estéken. És ha még valamire szükséged lesz, csak meg kell másznod a szemközti dombot. Az erdő mögött van egy kis falu, a gyilkos Selmeczky faluja. Ott beszerezhetsz ezt-azt. Sajnos, az az erdő tölgyfaerdő.

— Miért sajnos?

— A tölgyfaerdőbe csap bele legtöbbször a villám. Százszor

többet, mint a bükkfaerdőbe. Olvastam egy német újságban. Az én házam fölött, ezen a dombon bükkfaerdő van — mondta büszkén.

— Nem hiszem, hogy a télen csapkodni fog a villám — mondtam.

Visszamentünk az ebédlőbe, onnan a nappaliba, aztán egy másik ajtón át egy kisebb helyiségbe, amit Szkenderovics dolgozószobának szánt, ebből egy keskeny ajtó nyílt a műhelybe. Pazarul felszerelt műhelybe. A gépeket Németországból hozatta, hazai szerzőm talán csak a körfűrész volt és a gyaluk. A fal mellett pedig első osztályú faanyag volt felhalmozva. Fenyőfa az asztaloknak és a székeknek, tölgyfa a szekrénynek. Mellettük hasábfák tüzelőnek a kandallóba. A műhely végében egy kis vaskályha állt.

— Itt fogok barkácsolni, majd, ha megöregszem — mondta Szkenderovics.

— Rossz asztalos vagy — mondtam. — Sohasem volt tehetséged a szakmához.

— De pénzt tudok szerezni — mondta Szkenderovics —, s abból fel tudok szerelni egy műhelyt. És szeretek barkácsolni.

— Én meg szeretnék megfürödni, sáros vagyok — mondtam.

Mentünk a fürdőszobába. Ez is a nappaliból nyílt, és a kád akkora volt benne, mint egy kisebb úszómedence. Akár hárman is fürödhetek volna benne egyszerre. Szkenderovics bekapcsolta a villanymelegítőt, és megmutatta, hogyan kell bekapcsolni a vízpumpát.

— Áram, az van — mondta —, de vezetékes víz nincs. Honnan is lenne itt a domboldalon? De azért ne izgulj, jó mély kutat fúrattam.

— Milyen mélyet?

— Nyolcvan méter mélyet. Mások csak negyven méterre fúrnak le, akkor már állítólag tiszta vizet kapnak. De én lementem nyolcvan méterre. Biztos, ami biztos.

— És milyen vizet kaptál?

— Olyan, mint az ásványvíz. Még habzik is. Majd meglátod. Csakhogy...

— Csakhogy?

— Ilyenkor, télen nincs semmi baj, de ha felmelegszik az idő, akkor gáz is jön a vízzel együtt, akkor szellőztetni kell állandóan, mert robbanhat a gáz.

— Értem — bólogattam. — Ha felrobbanok a fürdőszobában, az azt jelenti, hogy megjött a tavasz.

— Nem lesz semmi baj, ha állandóan szellőztetsz, és ha nem gyújtasz gyufát a fürdőszobában.

Megengedtem a csapot, és megkóstoltam a vizet. Valóban olyan íze volt, mint az ásványvíznek, pezsgett, és kicsit savanyú volt. Talán a sok vas miatt. De nem szóltam semmit, nem akartam ismét elrontani Szkenderovics kedvét, tulajdonképpen azt szerettem volna, ha most már elmegy.

— Mindent tudok — mondtam.

— Az emeleten vannak a hálósobák és még egy fürdőszoba. Az még nincs berendezve. Nem akarod megnézni?

— Majd holnap vagy holnapután.

Ismét a nappaliban voltunk, Szkenderovics kimutatott az egyik rácsos ablakon. Lenn, a patak mellett vadnyulak ugrándoztak.

— Idillikus kép — mondta Szkenderovics. — A vadnyulak gyakran lejárnak a patak mellé legelni és vizet inni. Néha őzek is jönnek ide, meg vaddisznók is. Ott valahol temették el negyedszer vagy ötödször az öreg Selmeczkyt.

— Tényleg idillikus kép — mondtam.

— Remélem, nem félsz az öreg Selmeczky szellemétől.

— Nem félek.

Hirtelen megbomlott az idillikus kép. A vadnyulak megiramodtak, neki a domboldalnak, futottak a tölgyfaerdő felé. Fölöttük két nagy fejű, széles szárnyú, fehér madár jelent meg. És lecsaptak az egyik nyúlra. Az megperdült a földön, de a két madár ismét rácsapott, és betakarta fehér szárnyaival. Csőrükkel buzgón csapkodtak.

— Hóbaglyok — ámuldozott Szkenderovics. — Kemény tél lesz. Ezek a madarak a sarkkör tájékán tanyáznak, csak kemény teleken jönnek le ennyire délre.

— Ezt is egy német újságban olvastad?

— Igen. Meg láttam is már hóbaglyot állatkertben.

— Gyorsan felkoncolták azt a szegény nyulat. Ha lenne pus-kám, odalőnék egyet.

— Szép és ritka madarak ezek — mondta Szkenderovics. — Védett madarak. És ellentétben a többi bagollyal, ezek nappal vadásznak.

— A vadnyulak nem védettek?

— Nem — mondta Szkenderovics. — Sok van belőlük.

Szótlanul végignéztük, amíg a fehér hóbaglyok belakmározta a nyúlból, és felrepültek. Szkenderovics ekkor kezét nyújtott.

— Húsvétkor érted jövök. Hozok főtt sonkát és reszelt tormát.

— Az jó lesz — mondtam. — Húsvétkor majd elindulok a tengerre redőnyt szerelni.

— Nem hozzád méltó munka — mondta Szkenderovics.

— Szeretem a tengert és a sirályokat.

— A sirályok is ragadozó madarak. Zárd be jól az ajtót, veszélyes csavargók szoktak ilyenkor errefelé lődörögni.

Kiment a boltív alatt, én meg magamra zártam az ajtót.

Még egyszer alaposan körülnéztem az üres házban. Belülről elviselhető volt még üresen is, csak kívülről volt szörnyűséges, de hát kívülről majd nem sokat fogom nézegetni.

Megengedtem a fürdőszobában a meleg vizet, elmentem a műhelybe, hoztam egy nyaláb hasábfát, néhányat a tűzre raktam a kandallóban, és bámultam jó ideig a tüzet, mert az a marha nagy kád igen lassan telt meg vízzel. Később megfürödtem. Akár úszkálhattam volna is, de én csak heverésztem a kádban, és áztattam magam. Alkonyodott már, amikor kijöttem a kádból, becsavarkóztam egy pokrócba, és leültem a kandalló elé, hogy végig gondoljam, hogyan is fogom elvégezni a rám bízott munkát. Este már nem akartam semmihez kezdeni, de reggel korán bevonulok a műhelybe. Elhatároztam, hogy az asztalt is, a székeket is egyetlen szög beverése nélkül fogom összeállítani, mindent csapokkal és enyvvel oldok meg, hadd csodálkozzék a német feleség, ha éppenséggel észreveszi. Ha már eljöttem ide a Selmeczky-völgybe, és eszem Szkenderovics ételét, iszom az italát, és pancsolok a fürdőkádjában, legalább végezzek tisztességes munkát.

Az ételről eszembe jutott, hogy mindenekelőtt kenyeret kell sütnöm. Felöltöztem, villanyt gyújtottam, ittam egy pohár pálinkát, aztán lisztet mertem az egyik zsákból, és elkezdtem kenyeret gyúrni. Úgy terveztem, hogy hetente egyszer sütök majd kenyeret, mert tudok ugyan kenyeret dagasztani és sütni, de nem nagyon szeretek ilyesmivel sokat bíbelődni. Amíg megkelt a tészta, megettem egy húskonzervet, teát főztem magamnak, rumot öntöttem bele, és ráérősen szürcsölgettem a rumos teát. Aztán megformáltam a kenyértésztát, és beraktam a sütőbe, visszamentem a kandallóhoz, és növesztgettem a tüzet. Először életemben üldögéltem így, kandalló előtt, és éreztem, hogy a kandalló miatt végül meg fogom szeretni ezt a riasztó házat. Valamikor éjfél előtt sült meg a kenyér, kissé laposra sikeredett, de azért jónak látszott, legközelebb majd több

élesztőt teszek bele. A nappaliban vagy tíz pokrócot találtam, kétőt leterítettem a kandalló elé, egyet összehajtogattam párnának, egybe meg beburkolóztam, fahasábokat dobtam a tűzre, és elaludtam.

Reggel megkezdtem a munkát. Először az asztallapot szabtam ki, ez volt a legegyszerűbb, bár egyedül kicsit nehezen boldogultam vele, de Szkenderovics gépeivel öröm volt dolgozni. Úgy döntöttem, hogy hosszanti vájatokat vések az asztal lapjába, olyan lesz majd, mint a lécekből összeállított parasztasztal, lehet, hogy Szkenderovics túl egyszerűnek találja, és nem fog neki tetszeni, de az asztallábakat majd kissé kicifrázom, a székek támláját pedig szép díszesre faragom. Több mint egy hétig szabdaltam, véstem és faragtam a asztalt, egész napokat a műhelyben voltam, ebéd után szoktam megpihenni kicsit, ilyenkor az ablakhoz álltam, és néztem a dombról a patakhoz ereszkedő vadnyulakat. Mert rendszeresen megjelentek a vadnyulak délutánonként. És rendszeresen megjelentek a hóbaglyok is. Kis, fehér foltokként jelentek meg a tölgyfaerdő felett, aztán egyre nagyobbak lettek, ahogy a patakhoz közeledtek, és minden alkalommal lecsaptak egy vadnyulatra. De a nyulakat ez sem riasztotta el a pataktól.

Az asztalt az ebédlőben állítottam össze. Egyetlen szöveget sem vertem bele, mégis szilárdan összeállt, és igazán jól mutatott ott, a terem közepén. Ekkor esett le az első hó. Megfehéredett a domboldal, fehér lett az erdő is, a vadnyulak nehézkesen ugrándoztak az egyre vastagodó hótakaróban, és a hóbaglyok most már szinte a nagy, fehér semmiből bukkantak elő, csak akkor láttam őket, amikor rácsaptak valamelyik nyúlra, aztán fehér tolluk beleveszett a hóba. Igaza volt Szkenderovicsnak, gyönyörű madarak voltak a hóbaglyok, nem csoda, hogy védetté nyilvánították őket, de azért sajnáltam a szegény vadnyulakat, hogy őket nem védi senki.

Következtek a székek. Ezekkel már lassabban haladtam, sokkal több kézi faragást igényeltek, mint az a nagy asztal, de hát számítottam erre, és a támlákat meg a lábakat a kandalló mellett faragtam, a forgácsot a tűzbe dobtam, és kimondottan élveztem a munkát. Odakint növekedett a hótakaró, egyre hidegebb lett, amikor reggelenként kivittem a hamut, láttam, hogy jégcsapok lógnak az ereszről, a kis patak is befagyott, a nyulakkal együtt néha már őzek is megjelentek a völgyben, de őket nem bántották a hóbaglyok, továbbra is csak a vadnyulakra vadásztak.

Négy széket csináltam meg és állítottam össze, amikor egy éjjel

rám zörgették az ajtót. Nem aludtam még, az ötödik szék támláját faragtam a kandalló mellett, odamentem az ajtóhoz, és megkérdeztem, hogy ki dörömböl.

— Rendőrség! — hangzott kurtán a válasz.

— Mit akarnak?

— Engedjen be bennünket!

— Éjjel senkit sem engedek be a házba — mondtam. — Jöjjenek holnap.

— Betörjük az ajtót! — mondta valaki kintről, és mintha úgy hallottam volna, hogy vacog a foga.

— Tessék — mondtam. — Próbálják meg nyugodtan.

Nem próbálták meg. Morogtak, káromkodtak odakint, aztán elmentek, én meg lefeküdtem aludni.

Másnap délután megint kopogott valaki az ajtón. Kinéztem az ablakon, egy apró termetű, kendős nő állt az ajtó előtt, eltévedt parasztaasszonynak látszott. Kinyitottam a várkapuszerű, súlyos ajtót, meglepően fiatal, átfagyott lány reszketett előttem.

— Nagyon fázom — mondta.

— Gyere be.

Bejött, körülnézett, riadtan forgatta szemeit, és igyekezett még kisebbre összehúzni magát. A kandallóhoz vezettem, behoztam neki egy széket az ebédlőből. Levetette a kabátját, és leült. Aztán kibogozta a kendőjét, és egyszerre nagyra nőtt a feje, dús, bodorított, szőke haja volt. Szótlatlanul néztük egymást, jól megraktam a tüzet, magasra csaptak a lángok, a lány pedig levetett magáról egy pulóvert, aztán még kettőt. Attól féltem, hogy lassan teljesen eltűnik ott, a tűz előtt, legfeljebb a nagy, szőke haja marad meg, de nem tűnt el, maradt még rajta legalább két testhez álló pulóver, és most már az is látszott, hogy bár kicsi és törékeny, igen jó alakja van.

— Megfagytam odakint — mondta. — Magáé ez a ház?

— Nem. Én csak bútorokat faragok itten.

— Itt maradhatok?

— Maradhatsz, ameddig akarsz — mondtam.

Az az igazság, hogy jólesett, hogy beszélgethetek valakivel. Régóta egyedül éltem már a nagy, üres házban, és a hóbaglyok nem voltak éppen szórakoztató társaság.

— Hogy hívnak? — kérdeztem a lányt.

— Inkább nem mondanám meg — pislogott szégyenlősen. — Nem baj?

— Nem baj. Fürdőszoba is van a házban, megfürödhetsz, ha akarsz.

— Meleg vízben?

— Meleg vízben.

Megmutattam neki a fürdőszobát, és rácsuktam az ajtót. Sokáig lubickolt a meleg vízben, az óriási fürdőkádban, amikor kijött, piros volt az arca, a haja csapzottan lógott, de aztán megszáritotta a haját a kandalló előtt, és az megint bodor, szőke koszorút font a feje köré.

— Milyen bútorokat farag? — kérdezte.

Átvezettem az ebédlőbe, megnézte az asztalt és a négy széket, a székek tetszettek neki.

— Az asztal lehetne kissé díszesebb is — mondta, aztán be-
ment a konyhába.

Kinyitott, megnézett mindent, mosolygott, és most nagyon szép volt. Örültem, hogy betévedt hozzám.

— Éhes vagy? — kérdeztem.

— Mint a farkas.

— Sütök szalonnát vacsorára.

— Majd sütök én — ajánlkozott a lány. — Maga csak menjen, csinálja a dolgát.

Ráhagytam, visszamentem a kandallóhoz, de nem csináltam semmit, elégedetten figyeltem a lobogó lángokat. Aztán megettük a sült szalonnát, a lány főzött teát, én rumot töltöttem bele, ismét a tűz mellé ültünk, lassan iszogattuk a teát. Akkor elálmosodott a lány, adtam neki pokrócokat, lefeküdt, és szinte nyomban elaludt. Én meg csöndesen faragtam a széktámlát, a forgácsokat a lángokba dobáltam, és a békésen alvó lányt figyeltem. Éjfél körül eloltottam a villanyt, és magam is lefeküdtem. Erre hirtelen megmozdult a lány, mintha a sötétre felébredt volna, pár nem volt teljesen sötét, a kandalló világított, kibújt a takarója alól, odahúzódott mellém, hozzám simult, mint egy hálás, hízelgő macska, majd hogyan dorombolt is.

Réggel arra ébredtem, hogy három toprongyos fickó bámul az arcomba. Komolyan vizsgálgattak, a lábuknál egy-egy degeszre tömött hátizsák hevert, ők is elég gömbölyűnek látszottak a rengeteg vastag, téli ruhában, az egyik határozottan kövér volt, úgy hordta a hasát, mint más az állami kitüntetést, a másik teljesen kopasz fejű volt, a harmadiknak a hosszú, szőke haja a válláig lógott, és arcvonásai a lányéra emlékeztettek, de ő egyáltalán nem

volt kicsi és törékeny. A lány kissé távolabb állt tőlük, és vihogott.

— Mikor engedted be őket? — kérdeztem.

— Egy órával ezelőtt — mondta a lány. Már körülnéztek a házban, mindennel nagyon meg vannak elégedve.

— Gyönyörű munkát végeztek, Mester — mondta a kopasz. — Príma bútorokat csinált. Csak így tovább, ezentúl miránk is szármíthat. Mindenkor biztatni fogjuk.

— Ti voltatok az éjszakai rendőrök? — kérdeztem.

— Persze — mondta a kopasz. — De maga nem dőlt be a cselnek. Ezért aztán bevetettük a mi kis szende mucuskánkat.

— Hogy hívnak benneteket?

— Ez a mániája — mondta a lány. — Mindenkitől megkérdezi, hogy hogy hívják?

— Mit gondol, hogy hívnak bennünket? — kérdezte a kopasz.

— Nem tudom — mondtam dühösen. — De mocskosak vagyatok, mint a disznók, és bűzletek, mint a görények.

— Majd mindjárt megfürdünk abban a nagy fürdőkádban — mondta a kopasz. — De azért engem nevezhet továbbra is egyszerűen Mocskosnak.

— Engem meg nevezzen, aminek akar — mondta a kövér. — Nevezzen, mondjuk, Johnnak.

— Engem meg Stevennek — mondta a szőke, aki nyilván a lány bátyja volt.

— Vádkéntől raboltatok? — kérdeztem.

— Értéktelen holmikot találtunk csupán — legyintett Mocskos. És egyikben sem lehet fűteni. De most jó helyre kerültünk.

Ledobtam magamról a pokrócot, felkeltem a padlóról, és azt mondtam nekik:

— Fürödjete meg, reggelizzete meg, aztán pucolás innen.

— Tavaszig itt maradunk — mondta Mocskos. — Nagyon jó hely ez. Van egy cigarettája, Mester?

— Nem dohányzom — mondtam.

— A konyhában van egy doboz jó fajta szivar — mondta a lány.

— Helyes — mondta Mocskos. — A fürdőkádban fogunk szivarozni. És lehet, hogy még tavaszra sem megyünk el innen.

— Elátkozott hely ez — mondtam. — Tíz évvel ezelőtt itt embert öltek.

— Ha sokat szájal, Mester, mi is embert ölünk itt — mondta Mocskos.

Nem szájaltam hát tovább. Ők hárman bementek a fürdőszobába, a lány vitte utánuk a szivarokat. Az ajtót nyitva hagyták, később benéztem, mind a hárman a kádban ültek, vastag szivar füstölgött a szájukban, a lány a hátukat mosogatta.

Kibontottam az egyik hátizsákot. Két ócska, tranzisztoros rádiót találtam benne, kopott ruhaneműt és megfeketedett étkezéslelet. Tényleg nem sok értékes holmit szedtek össze a domboldalon elzárt víkendázakban.

Azon a reggelen csak kávét ittam, aztán átmentem a műhelybe, begyűjtöttem a vaskályhába, s ott faragtam tovább a széktámlát. Mocskosék nem hiányoltak túlságosan. Csupán a kövér John jött be egyszer a műhelybe, nézte, ahogy dolgozom, és megkérdezte:

— Ez mi?

— Széktámla — mondtam.

— Mit ábrázol?

— Életfát.

— Életfát ezen az elátkozott helyen?

— Igen.

Csóválta a fejét, és ott hagyott. Dél körül találkoztam velük a konyhában, ették a konzerveket, a sonkát és a szalonnát, az üres konzervdobozokat a padlóra dobták, és berugdosták az asztal alá.

— Ne zavartassa magát, Mester, miattunk — mondta kedélyesen Mocskos. — Mi már otthon érezzük magunkat.

Megmelegítettem magamnak egy babkonzervet, megettem. Ők meg bekapcsolták a tranzisztoros rádiókat, és zenét hallgattak, közben bejárták az egész házat. Visszamentem a műhelybe, és dolgoztam késő estig.

Este valamennyien a kandalló elé heveredtünk le, még el sem aludtunk, Mocskos máris magához hívta a lányt. Rászóltam:

— Mocsok fiam, nem lehetne azt valahol másutt csinálni?

— Nem — mondta Mocskos. — Másutt hideg van.

Felnyaláboltam a pokrócaimat, átmentem a műhelybe, felélesztettem a tüzet a kis vaskályhában, ott feküdtem le, és eléggé szerencsétlenül éreztem magam. És ettől kezdve minden éjjel a műhelyben aludtam, napközben is főleg a műhelyben tartózkodtam, egyre jobban utáltam ezt a házat, és valahogy a munka is lassabban ment, mint azelőtt. De azért dolgoztam így, kedvetlenül is, úgy

számoltam, hogy az asztalon és a székeken kívül húsvétig megcsinálom még azt a szekrényt is, amit Szkenderovics esetleg elvárt tőlem.

A spájzból gyorsan elfogyott a pálinka és a rum, vészesen fogyatkozott az élelem is, most már minden másnap kenyeret kellett sütnöm. Azért így is elkészültem még két székkal. Ezeket is szépen összepásztítottam, egyetlen szög beverése nélkül. A másik négy szék ekkor már régóta a kandalló előtt állt, Mocskosék ültek rajtuk, nézték a tüzet, és köpködtek a lángokba. A tranzisztoros rádió üvöltött, pedig ekkor már hetek óta a nyakamon ült ez a társaság, hetek óta üvöltöttek a rádiók, igazán kifogyhattak volna már az elemek.

Bevittem az ebédlőbe az újonnan elkészült székeket, aztán kinéztem az ablakon, és láttam, hogy olvad a hó. Odamentem a kandallóhoz, megálltam Mocskos háta mögött, és azt mondtam:

— Olvadni kezdett a hó.

— Na és? — kérdezte Mocskos anélkül, hogy rám nézett volna.

— Megérkezett a tavasz, most már elmehetnétek.

Mocskos sóhajtott, felém fordult, és szomorúan kérdezte tőlem:

— Mester, maga ugye nem szeret bennünket?

— Nem.

— Miért?

— Mert továbbra is mocskosak vagytok, mint a disznók, és bűzletek, mint a görények.

Mocskos felállt, megvakarta a fejét, amelyen már vagy két centire megnőtt a haja.

— Rosszul teszi, ha sérteget bennünket, Mester — mondta. — Eddig tisztességesen viselkedtünk. De tudunk mi másképpen is viselkedni.

Felemelte a széket, és a padlóhoz csapta. Aztán még egyszer a padlóhoz csapta. Kitortek a szék lábai, a támla levált az ülőkéről. Mocskos a széttört szék darabjait egyenként bedobálta a kandallóba. Pattogva égett a száraz fenyőfa, a kandalló körül enyhe, kellemes gyantailat terjengett. Felállt a szőke Steve is, összetörte a másik széket, és a darabokat ő is a tűzre dobta.

— Elégnek az életfák — jegyezte meg melankólikusan a kövér John.

— Most pedig megfürdünk, még egyszer — mondta Mocskos. — Hátha akkor nem bűzlünk, mint a görények. Kérem a szivarokat.

Elindultak a fürdőszoba felé, a lány vitte utánuk a szivarokat. Én is utánuk ballagtam. Bementek a fürdőszobába, megengedték a vizet, Mocskos rászólt a lányra.

— Vetközz le te is. Négyen is elférünk ebben a kádban.

A lány hátrafordult, meglátott engem, kurtán odavetette:

— Nem leselkedünk!

Azzal becsukta az ajtót. Tudtam, hogy a fürdőszoba ablaka is zárva van. Vártam. Vártam, hogy elegendő víz folyjon a kádba, hogy levetközzönek mind a négyen, hogy beleüljenek a meleg vízbe, és hogy meggyújtsák a szivarokat. Percekig vártam, akkor hatalmas döbbenés hallatszott. A következő pillanatban kicsapódott a fürdőszoba ajtaja, és szinte egyszerre jelent meg előttem négy meztelen ember. Kormos, fekete felsőttesttel, és rövidre pörkölődött, fekete hajjal. Mocskosnak még a szemöldöke is eltűnt.

— Mi... mi történt? — hebegte.

— Megjött a tavasz — mondtam. — Március van, és olvad a hó.

— Mit... mit csinált velünk, Mester? — kérdezte majdnem sírva a kövér John.

— Elátkozott helyre épült ez a ház — mondtam. — Itt valamikor meggyilkoltak egy embert.

Villámgyorsan felöltöztek. Aztán összeszedték a holmijukat, időnként gyanakvó pillantásokat vetettek felém, de egymásra is. Szó nélkül mentek ki a házból. Bezártam utánuk az ajtót, az ablakon keresztül kinéztem a völgyre. Behúzott nyakkal siettek a patak felé. A patak mellett vadnyulak ugrándoztak vidáman és gondtalanul, többen voltak, mint bármikor a télen. Akkor jutott eszembe, hogy már napok óta nem láttam a hóbaglyokat. Ők bizonyára jó előre megéreztek a tavaszt, és még idejében visszatértek jégvirágos fészkeikre.